гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; ЕИК: 175804945, Email: **info@bakep.org**
**http://www.bakep.org**

# Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

*Изх.№ 12-БП-ДР/23.04.2024 г.*

**ДО:**
**ИВА ПЕТРОВА**
**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА**
**РЪКОВОДИТЕЛ НА СТРУКТУРА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ (СНД)**

**ОТНОСНО: ПРОЦЕДУРИ ЧРЕЗ ПОДБОР ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИИ ОТ КРАЙНИ ПОЛУЧАТЕЛИ**
**1. BG-RRP-4.032 "ПОДКРЕПА НА НОВИ МОЩНОСТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ С ИНСТАЛИРАНА МОЩНОСТ ОТ 200 KW ДО 2 MW"**
**2. BG-RRP-4.033 "ПОДКРЕПА НА НОВИ МОЩНОСТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И СЪХРАНЕНИЕ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ С ИНСТАЛИРАНА МОЩНОСТ НАД 200 KW"**

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР,**

Нашата асоциация е най-сериозната неправителствена организация на консултантите по европейски програми, работеща вече 15 години. В БАКЕП е съсредоточен значим експертен потенциал и колеги с опит както в разработването, оценката и управлението на проектите на бенефициентите, така и на самите оперативни програми.

БАКЕП винаги е помагала на Управляващите органи за взимане на правилни решения. Нашите експерти са с десетки години опит в планирането, подготовката и изпълнението както на проекти, така и на цялостни процедури за бизнеса. Затова считаме, че можем да бъдем много полезни и на Вас като ви предложим обективни, законосъобразни и безкористни решения.

На 14.03.2024 г. бяха публикувани условията за кандидатстване, подбор и изпълнение на ПИИ от крайните получатели по тези две процедури. Тези две процедури са със специфични и за първи път прилагани правила най-вече по отношение на техническите изисквания към проектите. Това породи редица въпроси, чиито отговори са съществени за стартиране на подготовката на проектите. Използвайки възможността за задаване на въпроси за разяснения, нашите колеги, както и проектантите на нашите клиенти сме формулирали и задали в ИСУН десетки въпроси.

За съжаление, към днешна дата – 22.04.2024 г., последните публикувани отговори са по въпроси, поставени преди **повече от месец**, а именно - 20.03.2024 г.

Поради това, проектирането на голяма част от ПИИ **не може да стартира**, а до крайния срок за подаване на ПИИ остават по-малко от 2 месеца, като през май месец има и много почивни дни, което още повече скъсява срока за подготовката на проектите.

Едни от най-съществените въпроси, на които не откриваме отговори (включително и в резултат на проведеният Информационен ден) са:

- разяснение на критерия *„ЛСС да имат гарантиран (полезен) капацитет за продължителност от най-малко 2 часа (дефиниран като отношението на гарантирания капацитет на ЛСС, в MWh, към неговата максимална мощност на зареждане/разреждане в MW, C-Rate да е максимум C/2).“* ;

- В наименованието на програмите (BG-RRP-4.032 и BG-RRP-4.033), както и в голяма част от текстовете в Условията за кандидатстване е посочен термин „инсталирана мощност“ на ЛСС. Не става ясно кой от долните компоненти се има предвид: А) Инсталирана мощност на PCS (инвертора към батерийния блок) или Б) Инсталиран капацитет (батериен блок в MWh) на ЛСС ?

- Във връзка с горното, максималният размер на безвъзмездното финансиране в размер на ….лв. (1 075 706 лв./743 215 лв. в зависимост от процедурата) е определен за 1 MW инсталирана мощност. Моля за конкретен отговор - на коя част от ЛСС:А) Инсталирана мощност на PCS (инвертора към батерийния блок) или Б) Инсталиран капацитет (батериен блок в MWh) на ЛСС?

- Във връзка с изискването към кандидатите „да имат самостоятелно или чрез своите акционери/съдружници собствен капитал от 1 – 6 млн.лв (в зависимост от планираната мощност на производствения компонент), моля за категорично разяснение по какъв начин физически лица – акционери/съдружници се очаква да изпълнят изискването по отношение на дружеството – кандидат така, че действието да бъде приемливо за СНД. Голяма част от дружествата – кандидати са създадени специално за изграждане и експлоатация на съоръжения за производство на енергия. Повечето от тях все още не функционират и за да бъдат допустими по процедурата, следва да предприемат действия по осигуряване на изискванията за собствен капитал. Поради тази причина въпросът е от съществено значение и оставянето му без отговор би поставило в неравнопоставено положение тези компании.

- Допустимо ли е кандидатстването с едно ПИИ за 5 отделни ФЕЦ-а по 200 kW инсталирана мощност всеки (с отделни проекти и разрешения за присъединяване).

Липсата на яснота по основни въпроси водят до сериозни трудности и предизвикателства, свързани с подготовката на качествени проектни предложения в рамките на определения от СНД срок до 12.06.2024 г. Освен това, неотговарянето на въпросите поставя проектите в неравностойно положение и се внушава усещането, че има достатъчно на брой вече подготвени по правилата проекти, при които проектирането е извършено още преди старта на приемите – при ясни за ограничен кръг лица условия.

В допълнение, с публикуване на отговорите (а и въз основа на дадените на Информационния ден), част от условията за кандидатстване са изменени, в това число:

1. Допустимите кандидати – видно от отговорите на въпросите земеделските производители и преработвателите на земеделска продукция са допустими бенефициенти, като по критерий „икономическа дейност“ единствените недопустими биха били предприятията от сектор Аквакултури. **Моля писмено да потвърдите**, че земеделските производители и преработватели на земеделска продукция са допустими бенефициенти и да потвърдите хипотезата, че Вашето разяснение изменя ограничението, поставено в Условията за кандидатстване;
2. Прилагане на ПМС 80 от 02.05.2022 г.– в отговори на въпроси № 10, 20, 27 по процедура **BG-RRP-4.032** е уточнено, че ПМС 80 от 02.05.2022 г. се прилага за инвестиции, за които финансирането от Механизма съставлява сума, по-голяма от 50 на сто от общата сума на одобрената инвестиция. Поради фактът, че по тези процедури финансирането от Механизма е по-малко или равно на 50 на сто от общите разходи, ние разбираме, че за изпълнение на дейностите по настоящите процедури не се прилагат условията на ПМС № 80. В тази връзка, **моля да потвърдите**, че изборът на изпълнители не е задължително да се прави чрез публична покана по реда на чл.2 и последващите го. Би било полезно за бъдещите крайни получатели на помощта още на етап кандидатстване да са запознати с бъдещите им ангажименти, касаещи осигуряване на одитна следа в процедурата за избор на изпълнители. Нашата препоръка е под формата на разяснение още на този етап конкретно да се опише процедурата, още повече, че с оглед кратките срокове на изпълнение непосредствено след подаване на ПИИ голям брой кандидати ще стартират изпълнението на инвестициите си.
3. Във връзка с Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост и изискването дейностите с прогнозни емисии на CO2 еквивалент, които не са значително по-ниски от съответните референтни стойности, установени за безплатно разпределяне на квоти, по принцип да не получават подкрепа, моля да дефинирате какво разбирате под значително по-ниски.

   Липсва ясно становище дали кандидатите, регистрирани за търговия с емисии са допустими компании по тази процедура, при положение, че реализирането на инвестицията по процедурата и финансираната дейност не би имало никакво отражение върху емисиите и съответно ЕСТЕ. С производството на енергия от ВЕИ и нейното съхранение инсталацията, обхванатата от ЕСТЕ не е засегната, тъй като говорим само за ел. енергия, която не влияе на директните CO2 емисии, които отчитаме. В допълнение, инсталацията за производство и съхранение няма да води до „значително по-ниски прогнозни емисии на CO2 еквивалент от съответните референтни стойности, установени за безплатно разпределяне на квоти“, тъй като тя не влияе на т.нар. референтни стойности (бенчмарк). Ще се генерира същото количество CO2, защото инвестицията няма отношение към инсталацията и няма как да повлияе на прогнозни емисии на CO2 еквивалент.

В тази връзка, **моля да дадете ясни и точни указания** какво очаквате да покажат кандидатите, които са регистрирани за търговия с емисии за да бъдат допустими по процедурата.

Във връзка с гореизложеното, бихме искали да Ви предложим **да удължите** срока за набиране на ПИИ и по двете процедури **с 30 дни.**

В допълнение, настояваме за навременно, конкретно и ясно предоставяне на отговори на всички поставени по двете процедура въпроси.

Считаме, че подобни действия от Ваша страна ще гарантират равнопоставеното участие на всички заинтересовани потенциални бенефициенти, като ще е доказателство за прозрачност и ще е стремеж за спазване на правилата за недискриминация, равни възможности и справедливост. Това включва адекватно информиране на всички страни, предоставяне на равен достъп до ресурси и възможности за участие.

**С УВАЖЕНИЕ,**
**УС НА БАКЕП**
**ГР. СОФИЯ, 23.04.2024 Г.**

Kristina Hristova Tsvetanska

Digitally signed by Kristina Hristova Tsvetanska
Date: 2024.04.23 12:41:25 +03'00'